

Dosarul nr. 2ri-110/17

Instanța de fond: CA Chișinău – L. Popova

DECIZIE

12 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

judecătorii

Sveatoslav Moldovan, Ion Druță,
Mariana Pitic, Maria Ghervas,

examinând recursul declarat de către avocatul Gavriș Mariana în interesele Societății pe Acțiuni „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” în procedura falimentului,

în pricina la cererea înaintată de Societatea pe Acțiuni „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” în procedura falimentului împotriva lui Diaconu Andrei privind atragerea la răspundere subsidiară,

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2017,

C O N S T A T Ă :

La 26 iulie 2016 SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” în procedura falimentului a depus în instanța de insolvabilitate cerere, prin care a solicitat atragerea la răspundere subsidiară a administratorului Diaconu Andrei.

În motivarea cererii a invocat că, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 17.11.2014 s-a constatat starea de insolvabilitate a debitorului SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” și anume că debitorul se află în incapacitate de plată, înregistrează supraîndatorare și a dispus intentarea procesului de insolvabilitate față de SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău”.

În cadrul procesului de insolvabilitate a SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” în ședințele de validare din 19.01.2015 și din 03.02.2015 au fost validate creanțele creditorilor în valoare totală de 31 895 337,24 lei, inclusiv: creanțele garantate ale SA „Avicola-Bucovăț” în sumă de 1 994 235,33 lei; creanțele chirografare de rangul III ale Inspectoratului Fiscal Principal de Stat în sumă de 25 524 861,95 lei; creanțele chirografare de rangul V ale SA „Avicola-Bucovăț” în sumă de 50 000 lei, ale Primăriei mun. Chișinău în sumă de 2 968 677,09 lei, ale SRL „Bunescu Plus” în sumă de 121 407,64 lei, ale SRL „Global Proiect Co” în sumă

de 403 000 lei; creanțele chirografare de rangul VI ale Inspectoratului Fiscal Principal de Stat în sumă de 833 155,23 lei.

În vederea stabilirii componenței masei debitoare destinate executării creanțelor creditorilor a fost efectuată inventarierea și evaluarea bunurilor SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău”. Valoarea bunurilor stabilite în urma evaluării constituie în total 21 160 637 lei, inclusiv: utilajul tehnologic de producere, prelucrare și depozitare în valoare de 20 215 793 lei, mijloace fixe de mică valoare și de scurtă durată, valorile mobiliare (acțiunile) – 748 750 lei, conform raportului de evaluare nr. 73/VM/2015 din 08.06.2015, raportului de evaluare a proprietății seria EI nr. 198-15 și raportului de evaluare suplimentar seria EI nr. 198-15.

Însă masa debitoare existentă a SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” nu permite achitarea integrală a creanțelor creditorilor, prejudiciul cauzat creditorilor din vina debitorului prin imposibilitatea stingerii creanțelor validate constituind la situația actuală suma de 10 734 700,24 lei (31 895 337,24 lei – 21 160 637 lei).

Potrivit datelor din Registrul de Stat al întreprinderilor, confirmate prin actele interne ale întreprinderii, funcția de administrator al SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” cu drept de prima semnătură în perioada de la 19.10.2007 și până la data intentării procesului de insolvență a fost exercitată de directorul general Diaconu Andrei, care se face responsabil de starea de insolvență a debitorului.

Lichidatorul a menționat că pe parcursul procesului s-au constatat fapte de ținere de către debitor a contabilității contrar prevederilor legii, continuarea activității care duce în mod vădit la incapacitatea de plată, precum și comiterea altor acțiuni care au adus daune proprietății debitorului, reflectate inclusiv în Raportul de Audit din 14.11.2014 pentru perioada de activitate din 2011-2014, întocmit de către SRL „Runat-Audit”. În urma reevaluării activelor pe termen lung, făcută de către debitor, a fost majorată neîntemeiat valoarea mijloacelor fixe, cât și mărimea activelor nete a societății, ceea ce a dus la denaturarea premeditată a informației despre activitatea economico-financiară a societății, fiind încălcat art. 74 alin. (2) lit. b) și h) al Legii privind societățile pe acțiuni. Din motivul că a fost majorat costul mijloacelor fixe, în fiecare an uzura mijloacelor fixe a fost neîntemeiat majorată. Nu au fost reflectate în evidența contabilă și nu au fost eliberate în termen facturile fiscale, fiind încălcate prevederile art. 74 alin. (2) lit. b) și c) al Legii privind societățile pe acțiuni, art. 17 alin. (1) al Legii contabilității și art. 117 Cod fiscal.

Începând cu anul 2012, întreprinderea activează în pierderi. La finele anului 2012, pierderea netă constituia 1 939 535 lei. Debitorul nu a acționat în ordinea stabilită, nu a înaintat cerere de intentare a procesului de insolvență sau a procedurii de redresare a solvabilității întreprinderii. Creanțele înaintate de către creditorii, din care 80 % constituie creanța Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, confirmă faptul încălcării de către debitor a legislației fiscale, prin neonorarea obligațiilor față de buget, ceea ce a dus la formarea sumelor datoriiilor, satisfacerea cărora nu este posibilă în mărimea deplină din cauza insuficienței activelor.

Astfel, organul de conducere a debitorului SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” în persoana administratorului Diaconu Andrei a comis fapte ilicite, prin care a cauzat insolvabilitatea debitorului, caracterizate prin nedepunerea în termenul prevăzut de lege a cererii introductive privind inițierea procesului de insolvabilitate față de întreprinderea aflată în incapacitate de plată și supraîndatorarea, încălcarea ținerii evidenței contabile, a dispus continuarea unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitatea de plată, ceea ce a dus la cauzarea prejudiciului creditorilor în valoarea sumei creanțelor imposibile de a fi executate din contul activelor întreprinderii.

Comitetul creditorilor al SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” la adunarea din 13.07.2016 a dispus obligarea lichidatorului să înainteze instanței de insolvabilitate cerere de atragere la răspundere subsidiară a administratorului întreprinderii Diaconu Andrei, în suma diferenței între valoarea creanțelor validate și valoarea bunurilor evaluate din masa debitoare.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2017 s-a respins cererea înaintată de către SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” în procedura falimentului privind atragerea la răspundere subsidiară a administratorului SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” Diaconu Andrei, ca fiind neîntemeiată. (f.d. 18-24, vol. II).

La 06 martie 2017 avocatul Gavriș Mariana în interesele SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” în procedura falimentului a înaintat cerere de recurs împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2017, solicitând casarea acesteia, cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care să se dispună admiterea cererii privind atragerea la răspundere subsidiară a administratorului SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău”, Diaconu Andrei și încasarea din contul lui Diaconu Andrei în masa debitoare a SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” în procedura falimentului a sumei de 10 734 700,24 lei. (f. d. 29-33, vol. II).

În motivarea cererii de recurs reprezentantul recurentei a invocat că instanța de insolvabilitate nu a elucidat pe deplin unele circumstanțe importante pentru soluționarea obiectivă a litigiului, drept urmare, fiind aplicate eronat normele de drept material la soluționarea litigiului dat.

Consideră că instanța de insolvabilitate nu a apreciat corespunzător circumstanțele importante pentru soluționarea obiectivă a litigiului, nemijlocit, probele și înscrisurile prezentate în cadrul examinării, fiind ca rezultat aplicată eronat norma materială.

De asemenea, a indicat că în hotărârea recurată nu se regăsesc temeiurile respingerii probelor prezentate de lichidatorul SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” în susținerea poziției sale. Insistă că întreprinderea se află în declin economic începând cu anul 1998-2003, iar conform raportului statistic au fost înregistrate pierderi în mărime de 1 939 535 lei pentru anul 2012, însă careva acțiuni din partea administratorului privind executarea obligației conținute în art. 14 al Legii insolvabilității nu au fost probate și constatate în cadrul examinării pricinii.

La 12 aprilie 2017 avocatul Selchin Igor a depus în interesele lui Diaconu Andrei referință pe marginea recursului declarat de lichidatorul SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău”, solicitând respingerea acestuia ca neîntemeiat. (f.d. 47-54, vol. II) De asemenea, la 02.05.2017 Diaconu Andrei a depus referință suplimentară pe marginea recursului declarat de către lichidatorul SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău”, solicitând respingerea acestuia ca fiind neîntemeiat. (f.d. 56-59, vol. II)

Potrivit art. 8 al. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Materialele cauzei atestă că la pronunțarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2017 a fost prezent avocatul Gavriș Mariana care a acționat în interesele lichidatorului SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” în procedura falimentului, Bălan Vladimir. (f. d. 17, vol. II)

În situația în care este dovada că la pronunțarea actului de dispoziție al instanței de insolvență a fost prezent reprezentantul recurente, cererea de recurs fiind înregistrată la 06 martie 2017 (f.d. 29-33, vol. II), se consideră a fi depusă în termen.

Examinând materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în cererea de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul înaintat urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Conform art. 445 alin. (1) lit. c) CPC instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

La examinarea cauzei instanța de recurs constată că la 15 octombrie 2014 Curtea de Apel Chișinău a admis spre examinare cererea introductivă a creditorului SA „Avicola-Bucovăț” privind intentarea procesului de insolvență față de debitorul SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău”.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 17.11.2014 s-a constatat starea de insolvență a debitorului SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” și anume că debitorul se află în incapacitate de plată și înregistrează supraîndatorare și a dispus intentarea procesului de insolvență față de SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău”.

În procesul de insolvență, la 26 iulie 2016 lichidatorul SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” în procedura falimentului, Balan Vladimir a depus cerere, prin care a solicitat atragerea la răspundere subsidiară a administratorului SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” în procedura falimentului, Diaconu Andrei.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, instanța de insolvență, prin hotărârea din 21 februarie 2017 a respins cererea lichidatorului SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” în procedura falimentului privind atragerea la

răspundere subsidiară a administratorului SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău”, Diaconu Andrei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit constată prematură concluzia instanței de insolvență, din considerentele ce preced.

Lichidatorul SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” Popaz Vera, prin cererea sa de atragere la răspundere subsidiară a administratorului Diaconu Andrei a invocat că ultimul se face vinovat de aducerea întreprinderii în stare de insolvență.

În susținerea opiniei enunțate sa invocat prevederile art. 248 alin. (1) al Legii insolvenței și anume „dacă în cadrul procesului sunt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvență a debitorului, la cererea administratorului insolvenței/lichidatorului instanța de insolvență poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvent să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvența prin una dintre următoarele acțiuni:

f) dispunerea continuării unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată;

h) nedeplinirea cererii de intentare a procesului de insolvență conform prevederilor art. 14.

Cu referire la temeiul de răspundere subsidiară prevăzut de lit. f) art. 248 al Legii insolvenței administratorul insolvenței a invocat următoarele acțiuni ale administratorului SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” Diaconu Andrei, care condiționează răspunderea subsidiară: faptul că pe parcursul procesului s-a constatat că, potrivit raportului prezentat de către SRL „Runat Audit” au fost efectuate de către debitorul insolvent acțiuni ce au dus la starea de incapacitate generate de ținerea contabilității contrar prevederilor legii, a continuat activitatea întreprinderii cu existența pierderilor considerabile, care au dus în mod vădit la incapacitate de plată, precum și a comis alte acțiuni care au adus daune proprietății debitorului insolvent (reflexate inclusiv în Raportul de audit din 14.11.2014, întocmit de către SRL Runat-Audit). Acțiunile debitorului privind reevaluarea activelor pe termen lung au dus la majorarea neîntemeiată a valorii mijloacelor fixe, precum și mărimii activelor nete a societății, care la rândul său a dus la denaturarea premeditată a informației despre activitatea economico-financiară a societății, fiind încălcat astfel art. 74, alin. (2) lit. b) și h) al Legii privind societățile pe acțiuni. Situația dată a dus la majorarea costului mijloacelor fixe, iar în fiecare an uzura mijloacelor fixe se calcula din suma majorată, deci și uzura mijloacelor fixe a fost neîntemeiat majorată. De asemenea nu au fost reflectate în evidența contabilă și nu au fost eliberate în termen facturile fiscale, prin ce se atestă încălcarea prevederilor art. 74 alin. (2) lit. b) și c) al Legii privind societățile pe acțiuni, art. 17 a Legii Contabilității, art. 117 alin. (1) al Codului Fiscal. Totodată faptul existenței datoriilor față de buget se atestă prin deținerea de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat a 80% din creanța totală a debitorului insolvent, ceea ce confirmă faptul încălcării de către debitor a legislației fiscale, rezultată din neonorarea obligațiilor față de buget, ceea ce a dus la formarea sumelor datoriilor, satisfacerea cărora nu este posibilă în mărimea deplină din cauza

insuficienței activelor. Existența la prezentarea raportului statistic pentru anul 2012 a pierderilor în mărime de 1 939 535 lei, fără executarea din partea administratorului a obligației conținute în art. 14 al Legii insolvenței, precum și înstrăinarea bunurilor întreprinderii în detrimentul societății pe parcursul anilor 2012-2014, fiind înregistrate pierderi considerabile, stabilite și constatate în temeiul Actului Inspecției Financiare din 19.12.2014.

De asemenea, cu referire la temeiul de răspundere subsidiară prevăzut la lit. h) art. 248 al aceleiași legi, administratorul insolvenței a invocat că conform raportului statistic pentru anul 2012, cât și a Actului Inspecției de Stat din 19.12.2014 s-a constatat existența pierderilor la SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău”, cum ar fi pentru anul 2012 au fost înregistrate pierderi în sumă de 1 939 535 lei, situație în care administratorul nu a executat prevederile art. 14 al Legii insolvenței, respectarea cărora nu ar fi dus la creșterea substanțială a mărimii creanței totale a debitorului insolvent.

Reieșind din constatările menționate rezultă că, SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” a devenit insolventă încă în anul 2012, iar organele de conducere ale societății n-au întreprins careva măsuri în vederea stingerii obligațiilor financiare/fiscale apărute, după cum nici nu au solicitat instanței de judecată inițierea procedurii de insolvență în legătură cu imposibilitatea achitării datoriilor.

Administratorul insolvenței a susținut că membrii organelor de conducere ale debitorului SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” au dispus continuarea activității debitorului, care l-au dus în mod vădit la incapacitate de plată, precum și n-au depus în termen de 30 zile cererea de intentare a procesului de insolvență, conform prevederilor art. 14 din Legea insolvenței.

Instanța de recurs constată că instanța de insolvență la examinarea cererii de atragere a organelor de conducere a debitorului nu a dat apreciere tuturor argumentelor invocate de către lichidatorul SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău”, nu a constatat care sunt organele de conducere ale SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” și în ce limită răspunde fiecare organ de conducere pentru provocarea stării de insolvență a întreprinderii, mai ales că lichidatorul insistă că există temeiuri suficiente pentru atragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere, inclusiv a administratorului Diaconu Andrei.

Art. 7 alin. (1) al Legii nr. 1134 din 02.04.1997 privind societățile pe acțiuni, precum și prevederile art. 9 din Statutul SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” indică că organele de conducere ale societății sunt: a) adunarea generală a acționarilor; b) [consiliul societății](#); c) organul executiv; d) comisia de cenzori.

Potrivit Contractului de Management din 18 mai 2012 directorul general Diaconu Andrei se obligă să administreze activitatea economico-financiară curentă a Societății pe Acțiuni nemijlocit și prin aparatul format de dumnealui, iar Consiliul se obligă să asigure condițiile necesare de activitate, să-i garanteze remunerarea muncii și să-i acorde alte bunuri materiale și sociale conform Codului muncii și regulamentului de stimulare aprobat de întreprindere. De asemenea, Directorul general asigură

îndeplinirea hotărârilor Adunării generale a acționarilor, deciziilor Consiliului și este subordonat Consiliului și Adunării generale a acționarilor societății.

Reieșind din obligațiile legale ale fiecărui organ de conducere instanța de insolabilitate urma să constate în ce limită aceste obligații nu au fost executate, motivul neexecutării.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că instanța de insolabilitate nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele pricinii, ce au importanță pentru aplicarea corectă a normelor de drept material și procedural, instanța de recurs apreciază hotărârea instanței de insolabilitate ca fiind prematură.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit consideră imposibilă corectarea erorii admise de către instanța de insolabilitate în condițiile procedurii prevăzute de către legislația procesuală, motiv pentru care cauza urmează a fi restituită spre rejudecare.

La rejudecarea pricinii, instanța de insolabilitate urmează să țină cont de cele indicate, să verifice și alte circumstanțe ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 CPC, probele administrate pe dosar, și în dependență de situația stabilită, în raport cu normele de drept material, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

În temeiul celor expuse, în baza art. 445 alin. (1) lit. c) CPC Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de avocatul Gavriș Mariana în interesele Societății pe Acțiuni „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” în procedura falimentului.

Se casează hotărârea Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2017 în pricina civilă la cererea Societății pe Acțiuni „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” în procedura falimentului privind atragerea la răspundere subsidiară a administratorului Diaconu Andrei.

Se remite cauza la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Iulia Sîrcu

judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Ion Druță

Mariana Pitic

Maria Ghervas